

UTSKRIFT AV MØTEPROTOKOLL 21.11.2023**Dato:** Tirsdag 21. november 2023**Tid:** Kl. 17.30 – 19.00**Sted:** Møterom 2 etg. Kirkens hus, Gyldenløves gate 9

Til stede Kjetil Drangsholt (Domkirken), Johnny Greibesland (Finsland), Grethe Abusdal (Flekkerøy), Trond Jensen (Grim), Øyvind Skutlaberg (Hellemyr), Elin Saltrøe (Hånes), Torun Gitmark (Lund), Vidar Jakobsen (Oddernes), Nils Kristian Aarsland (Randesund), Liv Gautestad (Søgne), Odd Terje Øidna (Torridal), Gunn Elisabeth R. Bjerke (Tveit), Reidar J. Hanssen (Voie) Gro Justnæs Kiledal (Vågsbygd), Ole Fritjof Godtfredsen (kommunen), Fred Henry Berg (domprost)

Forfall Knut Joar Knutsen (Greipstad)

Fra adm. Jannicke Greipsland (personalsjef), Bente S. Urdal (økonomisjef) og Andreas Andersen (kirkeverge)

SAKSLISTE:

SAK NR	SAKENS TITTEL	SIDE
29/23	Protokoll 17.10.2023	2
30/23	Orienteringer	2
31/23	Økonomiplan 2024 – 2027	3
32/23	2. tertialrapport	9
33/23	Høringssak om tilskuddsforvaltning i Den norske kirke	19

Elin Saltrøe

Leder av fellesrådet

Andreas Andersen

Kirkeverge

SAK 29/23	Protokoll 17.10.2023	
Møte 21.11.2023 Kristiansand kirkelige fellesråd	Saksbehandler: Andreas Andersen	Arkiv: 12.2

Vedlegg:

- Møteprotokoll for fellesrådets møte 17.10.2023

Møteprotokoll fra fellesrådets møte 17.10.2023 ble sendt pr. epost.

Forslag til vedtak:

Møteprotokoll for fellesrådets møte 17.10.2023 godkjennes.

Vedtak:

Møteprotokoll for fellesrådets møte 17.10.2023 godkjennes.

(Enstemmig)

SAK 30/23	Orienteringer	
Møte 21.11.2023 Kristiansand kirkelige fellesråd	Saksbehandler: Andreas Andersen	Arkiv: 12.2

Organisasjon

- Møte med formannskapet 1. november:
- Handlingsplan 2024 – 2027: Orientering om status
- Vedtak i bispedømmerådet vedr. «Ung kirke»

Personal / HMS

- Bygg- og eiendomssjef: Tilbud sendt.
- Status, rekruttering HR-sjef: 3 finalister, finaleintervju fredag denne uke.

SAK 31/23	Økonomiplan 2024 - 2027	
Møte 21.11.2023 Kristiansand kirkelige fellesråd	Saksbehandler: Bente S. Urdal	Arkiv: 12.2

Innledning

I forslag til økonomiplan 2024-2027 omhandler kapittel 1 informasjon om virksomheten samt organisering. Kapittel 2 har tidligere inneholdt visjon, strategier og mål. I løpet av 2023 ble det igangsatt en prosess for revidering av strategier, verdier og mål. Noe av prosessen gjenstår fortsatt og dette kapittelet er derfor tatt ut av økonomiplanen. Fellesrådet vil få en saksfremstilling vedrørende dette på nyåret.

Kapittel 3 omhandler økonomi med fokus på forutsetninger, tilpasning til rammen, inntekter og utgifter samt hvordan de økonomiske rammene benyttes. Betalingssatsene fremgår av kapittel 4, og kapittel 5 viser tiltak som kirkevergen har bedt kommunen om midler til, men som ikke har blitt prioritert. Forslag fra menighetene er presentert i kapittel 6.

For mer utfyllende informasjon vises til økonomiplan 2024-2027.

Vanlig praksis har vært å behandle forslag til økonomiplan i fellesrådet i november. Erfaringsmessig er det behov for justering av denne som følge av endringer mot slutten av året. Justert økonomiplan har vanligvis vært behandlet i fellesrådets februarmøte.

Forutsetninger

Forslag til økonomiplan for 2024-2027 er basert på følgende forutsetninger:

- Vedtak i Kristiansand kirkelige fellesråd
- Pågående prosjekter
- Signaler fra kommunedirektøren i Kristiansand vedrørende økonomiske rammer
- Menighetsrådenes forslag til drifts- og investeringstiltak
- Vedtak i bystyret for Kristiansand

Signaler fra kommunedirektøren i nye Kristiansand vedrørende økonomiske rammer

Kommunen er den vesentligste premissleverandøren for fellesrådet når det gjelder økonomiske rammer. Årlig avholdes møte med kommunedirektøren for å fremlegge fellesrådets rammebehov. I kommende periode er det kommunale tilskuddet i hovedsak videreført justert for lønns- og prisvekst. Rammen er nedjustert for ekstraordinært tilskudd i 2023 til vedlikehold av Domkirkens fasade og oppjustert som følge av ny arkivløsning samt kompensasjon for kommunal besparelse ved endret IT-løsning.

Når det gjelder investering har kommunedirektøren lagt inn midler til utvidelse av kirkegården på Voie fra 2024. Midler til fullføring av utvidelse av kirkegårdene i Randesund og Tveit inngår, og i 2027 er midler til bytte av tak på Kristiansand kapell finansiert.

Fellesrådet har – i møte med kommunedirektøren - fremmet mange utfordringer med tilhørende behov for styrking av ramme. Utover ovenstående er fellesrådets øvrige behov ikke innarbeidet. For oversikt over områder som er tatt opp med kommunedirektøren, men som kommunen ikke har funnet å kunne prioritere vises til økonomiplanen kap 5 side 22.

Hovedoversikt drift

Beløpene i tabellen er avrundet.

	B-2024	B-2025	B-2026	B-2027
Inntekter				
Brukerbetaling, salg, leieinntekter	-8 664 500	-8 664 500	-8 664 500	-8 664 500
Refusjoner fra menigheter og andre	-12 484 900	-12 484 900	-12 484 900	-12 484 900
Refusjoner/overføringer	-7 059 000	-7 059 000	-7 059 000	-7 059 000
Kommunal tjenesteyting*	-9 432 000	-9 432 000	-9 432 000	-9 432 000
Tilskudd fra Dnk	-11 851 100	-11 601 100	-11 601 100	-11 601 100
Tilskudd fra kommunen	-70 511 000	-70 511 000	-70 511 000	-70 511 000
Sum driftsinntekter	-120 002 500	-119 752 500	-119 752 500	-119 752 500
Driftsutgifter				
Lønn og sosiale utgifter	77 200 000	77 200 000	77 200 000	77 200 000
Kjøp av varer og tjenester	29 858 900	29 719 900	29 719 900	29 719 900
Refusjoner/overføringer	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Tilskudd	3 987 900	3 987 900	3 987 900	3 987 900
Kommunal tjenesteyting*	9 432 000	9 432 000	9 432 000	9 432 000
Sum driftsutgifter	125 478 800	125 339 800	125 339 800	125 339 800
Brutto driftsresultat	5 476 300	5 587 300	5 587 300	5 587 300
Renteinntekter	-2 700 000	-2 700 000	-2 700 000	-2 700 000
Mottatte avdrag på utlån				
Sum eksterne finansinntekter	-2 700 000	-2 700 000	-2 700 000	-2 700 000
Renteutgifter	220 000	220 000	220 000	220 000
Sum eksterne finansutgifter	220 000	220 000	220 000	220 000
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner	-2 480 000	-2 480 000	-2 480 000	-2 480 000
Avskrivninger	9 225 000	9 225 000	9 225 000	9 225 000
Motpost avskrivninger	-9 225 000	-9 225 000	-9 225 000	-9 225 000
Netto driftsresultat	2 996 300	3 107 300	3 107 300	3 107 300
Bruk av fond barne og ungdomsmidler	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
Bruk av fond søgne	-139 000			
Bruk av utjevningsfond	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Bruk av disposisjonsfond	-1 557 300	-1 807 300	-1 807 300	-1 807 300
Bruk av bundne fond				
Årsresultat	0	0	0	0

- Beløp er foreløpig

Tilpasning til driftsrammen

For 2024 viser nå budsjettet et netto negativt driftsresultat på 3,0 mill. kr. Dette er foreslått finansiert ved bruk av utjevningsfond med 1,0 mill. kr, 0,3 mill. kr fra fond barne- og ungdomsarbeid og diakoniarbeid, 0,14 mill. kr fra fond Søgne og 1,56 mill. kr fra disposisjonsfond. Bruk av premiefond til inndekning av forventet høy pensjonspremie i 2024 kommer i tillegg med i området 2-3 mill. kr.

Fortsatt er følgende tiltak videreført:

- Budsjettet sykkelønnsrefusjon: Kr 670 000,-.
- Trosopplæringsmidler: 3,4 pst er avsatt til felles/adm.

For perioden som helhet budsjetteres med planlagt bruk av utjevningsfond 4,0 mill. kr, barne- og ungdomsarbeid og diakoniarbeid 1,2 mill. kr, fond Søgne 0,14 mill. kr og disposisjonsfond med 7,0 mill. kr. I tillegg kommer bruk av pensjonsfond med 2-3 mill. kr for 2024. For perioden 2025-2027 har en foreløpig ikke anslag over forventet premie fra pensjonskassen.

I forslag til økonomiplan er følgende innarbeidet:

Stillinger

- Lønnsoppgjøret for 2023 er lagt inn inklusive lønnsøkning daglige ledere fra 01.01.23.
- Stilling som Bygg- og eiendomssjef er lagt inn.
- Andre endringer i stillinger/lønn og andre forhold etter fjorårets økonomiplan er medtatt.
- Diakoni. Fra og med 2024 går prostidiakon av med pensjon. For å bidra til målet om økt diakonidekning foreslås at stillingen deles i 50 pst til stilling for felles diakonitiltak og om lag 50 pst som tilskudd til diakon Oddernes menighet.

Andre forhold

- Prisvekst. Beløp fra fjoråret er som hovedregel oppregulert tilsvarende deflator 2023 med tillegg av generell prisjustering med 2,5 pst. Tilskudd fra Bispedømmerådet er prisjustert med 1,47 pst. tilsvarende oppjustering i 2023. Betalingssatsene har ikke vært justert på flere år, og flere av disse er nå oppjustert med om lag 10 pst, jf tabell side 20.
- I løpet av 2023 har fellesrådet gått over til å bruke Kirkepartner til å drifte og levere IKT løsningene. I løpet av 2024 vil dette også innebære digitalt arkiv. En vesentlig forutsetning for overgang til Kirkepartner var at Dnk sentralt skulle dekke utgiftene til lokalt skrivebord samt at gjeldende bevilgning til IT og telefoni fra kommunen ble videreført. Kommunen har videreført sin bevilgning. Imidlertid ble Kirkepartners bevilgning over statsbudsjettet lavere enn forventet fra 2023. Dette har medført at fellesrådets andel av IKT utgiftene ble høyere enn forventet. I 2023, og i de første månedene av 2024 kompenserer Kirkepartner noe av merutgiftene, men dette opphører fra og med juni 2024. Disse forholdene er innarbeidet i økonomiplanen.

Pensjon

I 2023 innebærer regningen fra pensjonskassen en betydelig merutgift for Kristiansand kirkelige fellesråd, i forhold til tidligere år. Dette gjelder også for kommunesektoren og andre fellesråd, og henger sammen med lønns- og prisvekst samt G-regulering. Fellesrådet har over en lang periode avsatt 15 pst som arbeidsgivers andel av pensjon, og dette har så langt vært tilstrekkelig. Signaler fra pensjonskassen innebærer imidlertid at forventet nivå på pensjon i 2024 må påregnes å bli rundt 19 pst for arbeidsgivers andel. Det må presiseres at anslaget er usikkert. I denne økonomiplanen er det lagt til grunn 15 pst som arbeidsgivers andel av pensjonspremie, dvs en underdekning på om lag 4 pst. Et grovt anslag over merkostnad som følge av økt pensjonspremie kan beløpe seg til i området 2-3 mill. kr. Foreløpig har fellesrådet rundt 16 mill. kr på premiefond. Dette kan benyttes til dekning av avviket. For 2024 foreslås å benytte premiefond som en midlertidig løsning. Dersom nivå på pensjonsutgifter vil ligge på et høyere nivå over tid, vil fellesrådet måtte finne alternativ inndekning.

Finans

En liten del av renteinntekter og -utgifter kan henføres gravfondene. Det er lagt inn 2,5 mill. kr i renteinntekter for 2024 til fellesrådet. Beløpet er oppjustert noe grunnet litt høyere rentenivå. Fellesrådet har ingen gjeld.

Beregnet fondsbruk

I løpet av 2023 er det vedtatt noe fondsbruk til finansiering. Det samme gjelder 2. tertialrapport. Når en ser dette sammen med foreslått fondsbruk i økonomiplanperioden medfører det at fellesrådet nå benytter en betydelig del av oppsamlede reserver. Summert innebærer dette følgende planlagte bruk av ubundne driftsfond:

- Bruk av utjevningssfond 4,6 mill. kr. Fondet er på 7,7 mill. kr. Rest 3,1 mill. kr.
- Bruk av disposisjonsfond inntil 10,34 mill. kr. Merk at dette avhenger av vedlikeholdsprosjektene. Fondet er på 16,15 mill. kr når resultatet fra 2022 er tillagt. Rest 5,8

mill. kr.

- Bruk av fond barne- og ungdomsarbeid og diakoniarbeid 1,2 mill. kr. Fondet er på 4,8 mill. kr når fond dåpsmidler er tillagt. Rest 3,6 mill. kr.
- Bruk av fond AFP 2,6 mill. kr. Fondet utgjør 2,6 mill. kr. Rest 0,-, fondet avvikles. Som nevnt foreslås i 2024 benyttelse av premiefond pensjon.
- Bruk av vedlikeholdsfond, jf sak 27/23, 1,7 mill. kr. Dette gjaldt vedlikeholdstiltak fra 2021. I samme sak ble det vedtatt å benytte vedlikeholdsmidler fra Søgne fellesråd på 0,1 mill. kr. Etter dette utgjør fond vedlikehold Søgne 0,146 mill. kr. I 2024 er det foreslått å benytte 0,139 mill. kr av dette til kjøkken Langenes kirke og belysning Søgne hovedkirke.

Når det gjelder ubundne investeringsfond er følgende vedtatt:

- Fond ventilasjonsanlegg 0,188 mill. kr samt ubundet investeringsfond 0,769 mill. kr benyttes i sin helhet til utbedring Voie etter brannen, jf sak 26/23. Dette gir rest på kr 0,- på disse fondene.
- Fond Hånes kontorer. Fellesrådet har tidligere avsatt 1,171 mill. kr og dette ble vedtatt benyttet i sin helhet i sak 26/23. Rest kr 0,-.

Investeringer

Tabellen viser årlig finansieringsbehov og finansiering. Samlet beløp er brutto. Tall i 1 000 kr.

Investeringer				
Utgifter	B-2024	B-2025	B-2026	B-2027
Investeringer i anleggsmidler	26 935	9 470	21 841	3 529
Ekstraordinære avdrag lån				
Andeler KKP	600	600	600	600
Avsetninger til fond	3 350	3 500	3 500	3 500
Dekning av tidligere års merforbruk				
Årets finansieringsbehov	30 885	13 570	25 941	7 629
Finansiering				
Bruk av lån				
Refusjoner	5 000	1 500	4 000	600
Tilskudd til investeringer	25 885	12 070	21 941	7 029
Sum ekstern finansiering	30 885	13 570	25 941	7 629
Overført fra driftsregnskapet				
Bruk av avsetninger				
Sum finansiering	30 885	13 570	25 941	7 629

Tabellen viser kommunens netto investeringstilskudd til kirkelig fellesråd. Tallene er oppgitt i løpende priser eksklusive mva. Tall i 1 000 kr.

	2024	2025	2026	2027
Tall i 1 000 kr	Sum	Sum	Sum	Sum
Pensjonskassen, økt EK innskudd	600	600	600	600
Rammeavsetning til investering	3 500	3 500	3 500	3 500
Randesund kirkegård	13 700	250		
Tveit kirkegård	4 350	50		
Voie kirkegård	3 735	7 670	17 841	429
Kristiansand kapell - tak				2 500
Kommunedirektørens netto investeringsramme	25 885	12 070	21 941	7 029

Randesund kirkegård

Kommunedirektøren har lagt inn midler til utvidelse av Randesund kirkegård. Prosjektet er påbegynt.

Tveit kirkegård

Kommunedirektøren har lagt inn midler til utvidelse av kirkegården på Tveit. Prosjektet er påbegynt.

Voie kirkegård

Voie kirkegård fylles opp raskere enn forventet og det er lagt inn midler til utvidelse fra og med 2024.

Kristiansand kapell – tak

Skifertaket på Kristiansand kapell må byttes grunnet fare for nedfall. Det er lagt inn bevilgning i 2027 til dette.

Rammeavsetning – planlagte prosjekter, jf også vedlegg

Følgende prosjekter er planlagt innen rammeavsetningen i perioden 2024–2027:

- Styrking investeringsfond
Investeringsfondet er nær null når vedtak fra 2023 hensyntas. Fondet ønskes styrket.
- Universell utforming atkomst ungdomskjeller Vågsbygd kirke.
Det er behov for universell atkomst til ungdomskjelleren og midler til forprosjekt er lagt inn i 2024.
- Kontorer Oddernes
Staben i Oddernes sokn har økt uten at kontorfasilitetene har blitt utvidet tilsvarende. Det er behov for å vurdere kontorforholdene i samarbeid med stab. Etter utredning vil en vurdere hvilke tiltak som kan være aktuelle. Spesifikk ramme er foreløpig ikke avsatt. Oppstart av kartleggingsprosessen er berammet til 2024.

Betalingssatser

Betalingssatser utleie av kirker til kirkelige handlinger

Vielser i regi av annet trossamfunn Vielser i regi av Dnk for personer som ikke er medlemmer av Dnk	Begravelse i kirkene av personer som ikke er medlem av Dnk Begravelse i kirkene i regi av annet trossamfunn
Sats 2024: Kr 5 600,- Sats 2025: Kr 5 700,- Kirketjener er inkludert. Organist kr 1 500,-	Sats 2024: Kr 3 800,- Sats 2025: Kr 3 900,- Gjelder ikke Oddernes- og Kristiansand kapell. Kirketjener og organist er inkludert.

Betalingssatser utleie av kirker til konserter/andre arrangementer

Veiledende satser for 2024 fastsettes til:

Kategori		Gruppe 1	Gruppe 2
I	Amatører Idealistiske organisasjoner Kristne organisasjoner Andre kristne kirkesamfunn	Ved billett/ofring: 10 % av bruttoinntekt, minimumssats kr 2 100,- Uten billett/ofring: Minimumssats kr 2 100,-	Ved billett/ofring: 10 % av bruttoinntekt, minimumssats kr 3 000,- Uten billett/ofring: Minimumssats kr 3 200,-
II	Offentlige institusjoner Profesjonelle	Ved billett/ofring: 15 % av bruttoinntekt Minimumssats kr 3 700,- Leie orgel: Kr 1 600,- Leie orgelpositiv: Kr 1 600,- Leie flygel: Kr 1 600,-	Ved billett/ofring: 15 % av bruttoinntekt Minimumssats kr 6 800,- Leie orgel: Kr 2 600,- Leie orgelpositiv: Kr 1 600,- Leie flygel: Kr 1 600,-

Gruppe 1: Voie, Torridal, Randesund, Hånes, Tveit, Justvik, Hellemyr, Greipstad og Finsland.

Gruppe 2: Flekkerøy, Vågsbygd, Grim, Oddernes, Lund, Søm, Domkirken, Søgne hoved og Søgne gamle.

Inntekter fra utleie av kirker til konserter eller andre arrangementer føres i menighetsrådets regnskap. Leietaker dekker i tillegg eventuelle lønnskostnader til kirketjener/organist samt eventuelle andre ekstrakostnader.

Betalingssatser utleie av kapeller til spesielle formål

Enkelte begravelsesbyråer har fått lov til å bruke gravkapellene til musikk/kultur arrangement for sørgende på allmenne merkedager som eksempelvis allehelgensdag. Vedtatte retningslinjer for utleie av kapell:

- Kapellene kan kun leies ut til tiltak som er i samsvar med og tilpasset formålet kapellet er innviet til.
- Kirkevergen får fullmakt til å vurdere dette etter søknad.

- Leie kapell kr 2 500,- per gang. Dette gjelder kun lokaleie og omfatter ikke betjening fra ansatte i fellesrådet.
- Det er en forutsetning for utleie at leietaker dokumenterer kurs i brannvernledelse.

Betalingssatser kirkegårdsdrift

	2023	2024
Nyetablering av grav for stell (engangsbeløp, inkl. mva)	810	810
Stell av grav*	1 700	1 755
Festeavgift 10 år, dobbel dybde	5 700	6 300
Festeavgift 10 år, enkel dybde	2 850	3 150
Ventemusikk/preludering	540	600
Urneforsendelse (inklusive mva)	980	980
Utenbys bisettelse/begravelse/urnebegravelse	5 900	6 500
Utenbys kremasjon	7 000	7 000
Utenbys kistenedsettelse	4 580	5 000
Utenbys urnenedsettelse	1 570	1 700
Begravelse for ikke medlemmer av Den norske kirke	3 500	3 850
Navnet minnelund, innenbys	4 420	4 850
Navnet minnelund, utenbys	5 970	6 600
Navnet minnelund, forlengelse 10 år	2 100	2 300

*Pris for stell av graver vil variere avhengig av størrelse og hva som avtales mht beplantning og vedlikehold. Ovenstående pris gjelder planting og 8 isbegonia, vedlikehold, vinterdekking og administrasjon.

Fellesrådets har navnet minnelund på Voie, Oddernes, Torridal og Flekkerøy kirkegård. I tillegg has en liten minnelund på Kristiansand kirkegård. Minneplatene administreres av fellesrådet slik at en får et enhetlig uttrykk. Pårørende betaler for navneplate, graving, stell og administrasjon. Beløpet betales en gang og innebærer at minneplaten kan henge i minnelunden i 20 år. Ønskes forlengelse ut over 20 år, tilbys mulighet til forlengelse i 10 år på samme måte som ordinært gravfeste.

Innmeldte behov fra menighetene

Når det gjelder innmeldte behov fra menighetene vises til kapittel 6 s. 24 i økonomiplanen.

Detaljbudsjett 2024

Detaljbudsjettet for 2024 vil bli utarbeidet på grunnlag av rammene og tiltakene i økonomiplanens første år.

Forslag til vedtak:

1. Økonomiplan for Kristiansand kirkelige fellesråd 2024-2027 vedtas i overenstemmelse med kirkevergens forslag.
2. Enkelt saker med økonomiske konsekvenser som tas opp i løpet av året skal som hovedregel henvises til behandling i økonomiplanen.
3. Kirkevergen gis fullmakt til å endre beløp tjenesteyting når dette foreligger.
4. Kirkevergens forslag til budsjett 2024 godkjennes.
5. Arbeidsgivers andel pensjon er lagt inn med 15 pst. Til finansiering av arbeidsgivers andel pensjon og/eller avregning pensjon utover dette benyttes premiefond i 2024.
6. For 2024 anvendes 0,139 mill. kr fra fond Søgne.
7. For 2024 anvendes 1,0 mill. kr av utjevningsfond. Dersom det ikke er behov for midlene brukes ikke dette.
8. For 2024 benyttes 0,3 mill. kr av fond barne- og ungdomsarbeid og diakoniarbeid. Er det ikke behov for midlene benyttes ikke dette.
9. For 2024 brukes 1,5573 mill. kr fra disposisjonsfond.

10. Ved eventuelt overskudd i 2024 avsettes dette til disposisjonsfond.
11. Ved eventuelt ytterligere underskudd i 2024 dekkes dette over disposisjonsfond.

Vedtak:

1. Økonomiplan for Kristiansand kirkelige fellesråd 2024-2027 vedtas i overenstemmelse med kirkevergens forslag.
2. Enkeltsaker med økonomiske konsekvenser som tas opp i løpet av året skal som hovedregel henvises til behandling i økonomiplanen.
3. Kirkevergen gis fullmakt til å endre beløp tjenesteyting når dette foreligger.
4. Kirkevergens forslag til budsjett 2024 godkjennes.
5. Arbeidsgivers andel pensjon er lagt inn med 15 pst. Til finansiering av arbeidsgivers andel pensjon og/eller avregning pensjon utover dette benyttes premiefond i 2024.
6. For 2024 anvendes 0,139 mill. kr fra fond Søgne.
7. For 2024 anvendes 1,0 mill. kr av utjevningsfond. Dersom det ikke er behov for midlene brukes ikke dette.
8. For 2024 benyttes 0,3 mill. kr av fond barne- og ungdomsarbeid og diakoniarbeid. Er det ikke behov for midlene benyttes ikke dette.
9. For 2024 brukes 1,5573 mill. kr fra disposisjonsfond.
10. Ved eventuelt overskudd i 2024 avsettes dette til disposisjonsfond.
11. Ved eventuelt ytterligere underskudd i 2024 dekkes dette over disposisjonsfond.

(Enstemmig)

Vedlegg:

Rammeavsetning i planperioden – planlagte prosjekter
Økonomiplan 2024-2027

Vedlegg: Rammeavsetning i planperioden – planlagte prosjekter

Rammeavsetning, beløp eksklusive mva	B-2024	B-2025	B-2026	B-2027
Sum tilgang	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000
Anvendelse				
Universell utforming atkomst ungdomskjeller	150 000			
Styrking investeringsfond	3 350 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000
Sum anvendelse	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000

SAK 32/23	2. tertialrapport	
Møte 21.11.2023 Kristiansand kirkelige fellesråd	Saksbehandler: Bente S. Urdal	Arkiv: 12.2

Økonomisk rapport ved 2. tertial viser en situasjon hvor det for første gang på flere år forventes et driftsunderskudd. Hovedårsakene er forventet høy avregning på pensjon, merutgifter på vedlikeholdsprosjekter, midler til utbedring etter brann i Voie samt overgang til kirkepartner med påfølgende oppgradering av internetttilgang for hele organisasjonen. Inntektene forventes også å bli noe høyere enn budsjettert. Dette bidrar til å redusere underskuddet. De vesentligste inntektsendringene er økt overføring fra kommunen grunnet høy lønns- og prisvekst i RNB, samt renteinntekter. Økning i samlede utgifter blir likevel høyere enn inntektsveksten, slik at en må påregne å benytte fond til inndekning.

Det foreslås å benytte fond AFP med 2,6 mill. kr til dekning av merutgifter pensjon, utjevningsfond med 0,6 mill. kr som følge av lav inntekt festeavgift og disposisjonsfond til utbedringer Voie etter brann med 1,35 mill. kr jfr sak 26/23. Foreløpige prognoser tilsier underskudd i området 0-1,0 mill. kr. Prognosen er usikker og svært avhengig av hvor mye utgifter som påløper til vedlikeholdsprosjektene i inneværende år. Merk at tidsforskyvninger kan endre resultatet. I nedenstående tabeller inngår budsjett og utgiftsføring av utgifter til utbedring av tak og tårn på Oddernes- og Tveit kirker i drift. For Voie er forventede utgifter splittet med noe i drift og noe i investering. Disse prosjektene foreslås overført til investering.

Dersom driften viser et underskudd, foreslås inndekning ved bruk av disposisjonsfond.

For de øvrige investeringsprosjektene er det noe tidsforskyvning. Dette gjelder hovedsakelig utvidelse av Randesund gravplass. Utgifter til utvidelse av Tveit gravplass vil også i hovedsak påløpe i 2024.

DRIFT

Hovedoversikt drift per 2. tertial 2023

Beløpene er avrundet til hele 1 000 kr

	R-2. tertial	B-2. tertial	B 2023
Festeavgift	-289 000	-2 232 000	-3 350 000
Stell av graver	-1 540 000	-1 040 000	-1 560 000
Utenbys begravelse mv	-3 176 000	-2 172 000	-3 260 000
Mva refusjon drift	-2 739 000	-2 999 000	-4 500 000
Refusjon menigheter	-8 355 000	-7 812 000	-11 722 000
Refusjon andre	-2 830 000	-4 320 000	-6 480 000
Kalkulatorisk inntekt			
tjenesteyting			-8 826 000
Tilskudd fra Dnk	-11 816 000	-7 577 000	-11 370 000
Tilskudd fra kommunen	-36 300 000	-45 837 000	-68 782 000
Sum brutto inntekter	-67 045 000	-73 989 000	-119 850 000
Lønn og sosiale utgifter	45 907 000	47 103 000	74 350 000
Kjøp av varer og tjenester	20 276 000	28 190 000	42 295 000
Mva utgifter drift, refusjon	2 739 000	2 999 000	4 500 000
Kalkulatorisk utgift tjenesteyting			8 826 000
Overføringsutgifter	2 110 000	2 036 000	3 055 000
Avskrivninger			9 000 000
Sum brutto utgifter	71 032 000	80 328 000	142 026 000
Brutto driftsresultat	3 987 000	6 339 000	22 176 000
Renteinntekter	-1 962 000	-1 467 000	-2 200 000
Renteutgifter			
Finansresultat	-1 962 000	-1 467 000	-2 200 000
Motpost avskrivninger			-9 000 000
Netto driftsresultat	2 025 000	4 872 000	10 976 000
Bruk av disposisjonsfond			-9 900 000
Bruk av bundne fond			
Årsresultat			1 076 000

Nedenfor følger kommentarer knyttet til driftsmessige forhold.

Inntekter

Salgsinntekter og refusjoner

Festeinntekt, stell av graver og utenbys begravelse mv

Det er budsjettet med 3,35 mill. kr i festeinntekt. Det faktureres for festeavgift relativt sent på året. Ved utgangen av 2. tertial var fakturering ikke gjennomført. Per 12.10. var det fakturert for om lag 2,76 mill. kr. Erfaringsmessig blir det noen flere innbetalinger før årsskiftet, men det er grunn til å forvente at festeinntekten for 2023 blir en del lavere enn budsjettet. Det foreslås å benytte 0,6 mill. kr fra utjevningfondet.

Stell av graver vise en mindreinntekt på om lag kr 20 000,-.

I budsjettet for 2023 er det lagt inn inntekter for utenbys begravelse mv på 3,26 mill. kr. Foreløpig prognose gir en forventning om merinntekt på 0,8 mill. kr vesentlig som følge av kremasjonsinntekter.

Samlet for disse områdene utgjør budsjettet 8,17 mill. kr. Det forventes at en ved årsslutt vil få samlede inntekter innen disse områdene på i området 8,5 mill. kr.

Mva refusjon drift

Fellesrådet er omfattet av kompensasjonsordningen slik at inntekter og utgifter gir samme beløp. Ved 2. tertial er det inntektsført 2,7 mill. kr. Det er budsjettet med 4,5 mill. kr på årsbasis.

Refusjon menigheter

Menighetene refunderer fellesrådet for menighetsfinansierte stillinger, andel av strøm (for noen kirker) og bidrag til administrative utgifter. Foreløpig er prognostisert andel strøm og bidrag til administrative utgifter betalt. Når det gjelder stillinger er det kun fakturert til og med 2. tertial. Dette avregnes ved årsslutt. Erfaringsmessig blir det noe avvik ift budsjetterte beløp. Foreløpig legges budsjettet nivå til grunn.

Refusjon andre

Refusjon fra NAV er budsjettet til 0,67 mill. kr for fellesrådet i 2023. Ved utgangen av 2. tertial var NAV refusjonen samlet på om lag 1,9 mill. kr. Menighetsrådene skal ha sin andel av dette. Refusjon fra NAV vil kunne variere.

På årsbasis forventes refusjon fra riksantikvaren for tak Oddernes kirke med 1,0 mill. kr. Det samme gjelder for Tveit kirke. Imidlertid er arbeidene på Tveit kirke noe forsinket. Dette kan medføre at refusjon fra riksantikvaren først utbetales i 2024. Videre forventes refusjon fra knif vedrørende oppgjør etter brannen i Voie kirke med 2,4 mill. kr.

Når det gjelder andre refusjoner har fellesrådet blant annet mottatt ekstraordinær refusjon fra knif på 0,1 mill. kr.

Under forutsetning av at refusjon fra Riksantikvaren utbetales for Oddernes kirke i inneværende år, mens utbetaling gjeldende Tveit først kommer i 2024, forventes likevel refusjoner på i overkant av det budsjetterte.

Som nevnt innledningsvis foreslås prosjekter for utbedring av tak og tårn på Tveit- og Oddernes kirker samt etter brannen i Voie kirke overført investering. Det vil medføre overføring av forsikringsoppgjør samt midler fra riksantikvaren.

Kalkulatorisk inntekt tjenesteyting

Ved tjenesteytingsavtaler skal kommunen beregne selvkostbeløp for utførelse av tjenesten. Beløpet skal stå likelydende i kommunens og fellesrådets regnskap. I økonomiplanen for 2023 er dette lagt inn

med 8,826 mill. kr. Dersom kommunen endrer beløpet må fellestrådet endre tilsvarende. Kalkulatorisk inntekt skal tilsvare kalkulatorisk utgift.

Tilskudd fra Dnk

Tilskuddet omfatter i hovedsak trosopplæring, tilskudd til kateketer og diakoner, valg 2023 samt midlertidig ekstraordinær refusjon grunnet merkostnad ved endret IT løsning med overgang til kirkepartner. Lønns- og prisveksten har vært relativt høy i 2023. Bispedømmerådet har kun oppjustert tilskuddene med 1,47 pst. Dette gir en kostnadsovervelting på menighetsråd og fellestråd. Samlet forventes tilskuddet   utgjøre om lag 11,8 mill. kr på årsbasis, 0,4 mill. kr over det budsjetterte.

Tilskudd fra kommunen

Kommunalt tilskudd i 2023 utgjør 70,7 mill. kr. Dette er noe høyere enn budsjettert grunnet revidert nasjonalbudsjett som innebar økt lønns- og priskompensasjon samt ny arkivløsning for fellestrådet. Til sammen medførte dette økning i ramme på 1,9 mill. kr.

Utgifter

Lønn og sosiale utgifter

Ved 2. tertial viser periodisert regnskap mindreutgifter på lønn. Dette er f r lønnsoppgjøret og f r avregning pensjon. Ved utgangen av 2. tertial var lønnsoppgjøret ikke utbetalt. Oppgjøret for 2023 var et mellomoppgjør. Det var ikke lokale forhandlinger i 2023. I følge KA utgjorde forhandlingsrammen 5,4%. Forhandlingsresultatet innebar noe ulik lønnsvekst for ansatte i fellestråd/menighetsråd og for ansatte i rettssubjektet Den norske kirke. De fleste ansatte i fellestråd/menighetsråd er ansatt i lønnsgrupper med garantilønn. For disse gruppene innebar oppgjøret et kronetillegg fra 01.05.23. For stillinger i menighetsråd/fellestråd som ikke er ansatt i en lønnsgruppe med garantilønn innebar oppgjøret et prosenttillegg fra 01.05.23 på 4,9%. Erfaringsmessig vil samlet justering av lønn avvike noe fra sentrale beregninger. Merk at menighetsrådene skal ha sin andel av eventuelle mindre-/merutgifter på menighetsfinansierte stillinger.

Når det gjelder pensjon, har Kristiansand kommunale pensjonskasse varslet at premien for 2023 blir en del høyere enn for tidligere år. Merutgiften for 2023 kan etter foreløpige beregninger anslås til 4,2 mill. kr. I tidligere år hvor fellestrådet har fått refundert penger ved avregning pensjon, har en satt av noe til fond AFP. Intensjonen var at dette fondet også kunne benyttes til eventuelle merutgifter ved pensjonsavregning. Dette ble også vedtatt ifm behandling av 2. tertialrapport for 2022.

Samlet for 2023 forventes merutgifter på lønn og pensjon på om lag 4,4 mill. kr. Som nevnt er hoveddelen av dette pensjon. For å kunne håndtere merutgiften foreslås derfor å benytte fond AFP i sin helhet. Fondet utgjør 2,6 mill. kr. Dette vil ikke være tilstrekkelig, og i tillegg foreslås inndekning over drift dersom dette er mulig. Alternativt foreslås å benytte disposisjonsfond.

Kjøp av varer og tjenester

Energi

I 2022 fikk fellestrådet oppjustert driftsrammen med 1,8 mill. kr som følge av høye priser på strøm og olje. Dette er videreført i rammen for 2023. Kommunens signaler innebærer imidlertid at eventuelt  verskytende beløp skal tilbakebetales. Hittil i år har energiutgiftene vært relativt høye, og det forventes foreløpig ikke tilbakebetaling. Avregning av energiutgifter foreligger ikke f r på n  ret, slik at denne prognosen er usikker.

Overgang til Kirkepartner – IT

Fellestrådet har i løpet av 2023 byttet IT leverandør fra Kristiansand kommune til Kirkepartner. Ved inngåelse av avtalen ble det forespeilet at Kirkerådet skulle dekke utgiftene til «Kirkens lokale skrivebord». Utgiften er samlet på årsbasis om lag 1,3 mill. kr. Reduserte bevilgninger over statsbudsjettet til Kirkerådet har medført at disse utgiftene likevel ikke dekkes sentralt. Som en

midlertidig løsning mottar fellesrådet om lag 50 pst i refusjon i 2023 til delvis dekning av merkostnad. Denne refusjonsordningen varer i ett år fra juni 2023 til og med mai 2024. Etter dette må fellesrådet bære hele kostnaden selv.

Overgangen har medført behov for å foreta en oppgradering og opprydding i til dels mange lokale løsninger mht internettilgang. Det har også vært behov for utskifting av en del pc-er. Dette vil være engangskostnader som fellesrådet må dekke selv. Samlet er det foreløpig utgiftsført om lag 0,8 mill. kr netto i engangsutgifter til omlegging av IT-løsning og utskifting av pc-er. Noe utgifter til endring av internettilgang kommer i tillegg.

Vedlikehold

Høy prisvekst innen bygge bransjen merkes gjennom prisvekst og påfølgende økt press på vedlikeholdsmidlene. I løpet av året utføres mange vedlikeholdsoppgaver. Vedlikeholdsteamet utfører mye selv, i tillegg benyttes eksterne firma ved behov. I løpet av 2023 er blant annet følgende utført:

- Gyldenløvesgate 9, lyddemping i spiserom
- Voie kirke, nytt stollager
- Søgne hovedkirke og Søgne gamle kirke, sikring av atkomst klokketårn. Søgne hovedkirke, bygging av bod til kistetralle
- Grim kirke, gulvbehandling kirkerommet
- Oddernes kapell, utbedring av lekkasjer ifm pipe
- Søm kirke, gulvbehandling kirkerommet
- Domkirken, oppussing av flere av publikumstolettene, oppussing av trappehus til galleriet på side mot torget
- Justvik kirke, vasking og maling av klokketårn
- Hellemyr kirke, maling av vinduer samt kjellerinngangsparti
- Greipstad kirke, fasadevask og utvendig maling
- Finsland kirke, fasadevask
- Torridal kirke, høytrykksvask av taket
- Vågsbygd kirke, høytrykksvask av taket, reparasjon og maling av begge tårn
- Langenes kirke, sliping og maling av mur og stålrigg i klokketårn

Lekkasjer

- Voie – lekkasje i kontorfløy. Foreløpig har en ikke landet på utbedringsløsning.
- Langenes – lekkasje i klokketårn. Utbedring av dette vil sannsynligvis medføre bytte av to vinduer. I tillegg vurderes om deler av tårnet må beslås for å hindre disse lekkasjene.
- Søm kirke – lekkasje i taket over kirkesalen. Etter gjennomgang av ekstern konsulent er konklusjonen at noe av takbeslaget må byttes og forlenges på vestsiden av bygget.

Kristiansand Domkirke – utbedring fasade

Etter utbedring av hovedtårn fikk fellesrådet 2,0 mill. kr av kommunen til fortsatte utbedringer av fasade. I løpet av 2023 er beløpet benyttet til punktvis utbedring av fasaden med prioritering av de stedene hvor sprekkdannelsen er mest omfattende og fare for nedfall størst. Arbeidene skal ferdigstilles innen årsskiftet og stillas nedmonteres innen 1. desember.

Oddernes kirke – tak og spir

Kommunen bevilget ekstramidler i 2022 til utbedring av tak og spir på Oddernes kirke. Bevilgningen utgjorde 5,0 mill. kr og er avsatt fond til formålet. Riksantikvaren bevilget 1,0 mill. kr men denne utbetales først etter gjennomføring. Montering av stillas ble noe mer krevende enn påregnet, slik at arbeidene er noe forsinket ift opprinnelig fremdriftsplan. Foreløpig forventes ferdigstilling innen utgangen av 2023. Riksantikvarens bevilgning vil først bli utbetalt etter at tiltaket er gjennomført, slik at dette ikke er mottatt ennå.

Ved åpning av tårnet viste det seg at det var mer råte enn forventet. Det var ikke mulig å avdekke dette i forkant. Dette kan gi noe merkostnad. Foreløpig anslås dette til 0,5 mill. kr. Tiltaket er p.t. ført i drift men foreslås flyttet til investering.

Tveit kirke – tak og spir

Kommunen bevilget også midler til utbedring av tak og spir på Tveit kirke i 2022 med 4,9 mill. kr. Riksantikvaren har gitt tilsagn om 1,0 mill. kr. Utbetalte midler fra kommunen ble avsatt fond til formålet i 2022. Riksantikvaren utbetaler ikke før etter ferdigstillelse. Som for Oddernes kirke, er arbeidene noe forsinket grunnet krevende oppsett av stillas. Det forventes ferdigstillelse på nyåret 2024. Dette medfører at midler fra Riksantikvaren først utbetales i 2024.

Også her viste det seg å være mer råte enn forventet ved åpning av tårnet. Dette kan gi noe merkostnad. Foreløpig anslås dette til 0,5 mill. kr. Prosjektet er p.t. ført i drift men foreslås flyttet til investering.

Oddernes krematorium

Det er behov for utbedring av kjølekapasiteten ved Oddernes krematorium, det er behov for nytt aggregat og ny dør. Styringssystemet for kremasjonsovn bør repareres i tillegg til at det er lekkasje i pipeløp fra kremasjonsovn og ved inngangsparti til kapellet. Utbedring av disse forholdene er anslått til 0,9 mill. kr. Kommunen har ifm 2. tertialrapport signalisert at de vil bevilge midler til dette i 2023.

Voie kirke – utbedring etter brann

Det vises til sak 26/23 vedrørende rammer. I denne saken ble ramme til utskifting av ventilasjonsanlegg og utbedringer etter brannen satt til 3,8 mill. kr utover forsikringsoppgjøret inklusive en margin på 0,5 mill. kr som følge av usikkerhet. Forsikringen dekker om lag 2,4 mill. kr. P.t. er det lagt opp til at 2,4 mill. kr føres i drift og det resterende, 3,8 mill. kr, i investering. Herav inngår bruk av disposisjonsfond med inntil 1,349871 som overføres til investering. Det foreslås at prosjektet overføres til investering i sin helhet. Noe av utgiftene forventes å påløpe i 2024.

Mva utgifter drift

Ved 2. tertial er det utgiftsført 2,7 mill. kr. Budsjettet utgjør 4,5 mill. kr på årsbasis.

Kalkulatorisk utgift tjenesteyting

I økonomiplanen for 2023 er dette lagt inn med 8,826 mill. kr. Dersom kommunen endrer beløpet må fellesrådet endre tilsvarende.

Overføringsutgifter

Dette gjelder i hovedsak overføringer til menighetsrådene, både kontortilskudd og tilskudd til valget. Enkelte menighetsråd får også tilskudd til diakoni og trosopplæring, og noe betales til bispedømmerrådet for prestestillinger. Samlet forventes tilskudd å beløpe seg til om lag 3,5 mill. kr på årsbasis.

Renteinntekter og renteutgifter

Rentenivået har økt gjennom 2023. Dette gir fellesrådet høyere renteinntekter enn budsjettet. På årsbasis var budsjetterte inntekter beregnet til 2,2 mill. kr. Samlet forventes om lag 4,0 mill. i renteinntekter. Deler av dette henføres gravlegater, anslagsvis 0,3 mill. kr.

Samlet driftsmessig vurdering

Det er i særlig grad knyttet usikkerhet til pensjonsavregning, sykkelønnsrefusjon, avregning for menighetene, utgifter til tak og tårn på Oddernes- og Tveit kirker samt utbedringer etter brannen i Voie kirke. Foreløpig forventes et merforbruk ved årsslutt vesentlig som følge av høy pensjonsavregning, tak og tårn i Oddernes- og Tveit kirke samt utbedring etter brannen i Voie kirke.

Merk at tidsforskyvning av utbedringsprosjektene kan medføre endret resultat. Det foreslås å benytte fond til inndekning av merforbruket

Revidert budsjett innebar benyttelse av disposisjonsfond med 9,9 mill. kr. Finansieringen er tiltenkt utbedring av tak og tårn på Oddernes- og Tveit kirker. Ordinært disposisjonsfond vil ikke bli benyttet til dette, men fond tak og spir Oddernes kirke med 4 978 049 mill. kr og fond tak og spir Tveit kirke med inntil 4 883 743 mill. kr. For Tveit kirke vil beløpets størrelse i 2023 avhenge av fremdrift og eventuell forskyvning til 2024. Begge prosjekter er p.t. ført i drift og foreslås flyttet til investering. Til Voie kirke benyttes disposisjonsfond med inntil 1,35 mill. kr jf også sak 26/26. Prosjektet er foreløpig delt mellom drift og investering, men foreslås ført i sin helhet i investering.

Videre foreslås anvendelse av fond AFP til dekning av pensjonsavregning med 2,6 mill. kr. Utjevningsfond foreslås benyttet til dekning av avvik fasteinntekt med 0,6 mill. kr. Eventuelt resterende merforbruk foreslås dekket over disposisjonsfond.

INVESTERING

Hovedoversikt investering per 20.10.2023

	R utgifter	Årsbudsjett	Merknader
Pensjon	299 000	600 000	
Voie nye toaletter	106 419		Fond
Randesund gravplass	2 244 750	14 855 000	
Tveit gravplass	766 156	5 700 000	
Rammeavsetning		2 380 000	
Lund stoler		120 000	
Hånes kontorer	2 568 564	1 000 000	
Voie ventilasjon	301 673		
Kjøp av bil	198 000		
Salg av driftsmidler	-11 000		
Prosjekter fra tidligere år			
Flekkerøy kirkegård	215 195		Fond
Flekkerøy kirke	19 935		Fond
Torridal gravplass	71 000		Fond

Pensjon

Gjelder årlig innbetaling av egenkapitaltilskudd. Ubenyttet beløp avsettes bundet fond.

Voie nye toaletter

Toalettene er ferdige. Beløpet er finansiert over vedlikeholdsfond, jf sak 26/23.

Randesund gravplass

Utvidelse av gravplassen sendes ut på anbud i begynnelsen av november. Forventet anleggsstart vil være i slutten av februar. Arbeidene er noe forsinket grunnet blant annet avklaringer med statsforvalter. Første gravfelt er planlagt å stå ferdig til bruk medio 2025.

Anlegget er komplekst og det er risiko for en del uforutsette utgifter, spesielt gjelder dette omlegging av vann og avløp samt elektroarbeider. Per 2. tertial var 2,2 mill. kr medgått. Som følge av forsinkelse i arbeidene samt risiko for uforutsette hendelser kan det være behov for noe styrking av prosjektrammen.

Tveit gravplass

Utvidelsen er p.t. ute på anbud, anbudsrunden går ut i begynnelsen av november. Planlagt ferdigstillelse er fremskyndet til 2024. Nye gravfelt forventes å kunne tas i bruk november 2024. Ved 2. tertial var kun 0,8 mill. kr utbetalt. Rammen forventes å holde med god margin.

Økonomiske rammer Randesund- og Tveit gravplass

Dersom økonomiske rammer for Randesund- og Tveit gravplass kan sees i sammenheng forventes samlede bevilgninger å være tilstrekkelig. Kommunen vil bli forespurt om rammene kan sees i sammenheng alternativt om det kan omdisponeres noe fra Tveit til Randesund.

Rammeavsetning

Lund stoler

Etter ønske fra Lund menighetsråd er det satt av 0,12 mill. kr til kjøp av stoler.

Hånes kontorer

Kontorene er i hovedsak ferdige og tatt i bruk. Kun mindre ting gjenstår. Rammen ble endret til 4,1 mill. kr inklusive 0,1 mill. kr fra menigheten i sak 26/23. Foreløpig gjenstår noe restmidler og prosess vedrørende anvendelse av disse pågår.

Voie ventilasjon

Det vises til foregående tekst.

Kjøp av bil

Vedlikeholdsteamet hadde behov for utskifting av bil. Gammel bil ble solgt og ny innkjøpt. Nettoutgiften kom på 0,187 mill. kr finansiert over investeringsmidlene.

Prosjekter fra tidligere år

Flekkerøy kirkegård

Kirkegården er ferdig. Noen utgifter påløper fortsatt. Ved 2. tertial var 0,2 mill. kr utgiftsført.

Flekkerøy kirke

Gjenstående ramme ved inngangen til 2023 utgjorde 0,4 mill. kr. Ved 2. tertial var kun kr 19 935,- benyttet. Fortsatt gjenstår tiltak som restmidlene ønskes benyttet til.

Torridal gravplass

Fellesrådet har fått godkjenning fra kommunen til omdisponering av 1,0 mill. kr til opparbeidelse av muslimsk felt på Torridal gravplass. Konsulentarbeidet er på det nærmeste ferdig. Kommunens ingeniørvesen vil utføre arbeidene. Planlagt ferdigstillelse er våren 2024. Det er forventet at rammen holder.

Investeringer – forskyvning mellom år

	B-2023	Endring	Justert B-2023
Pensjon	600 000	-301 000	299 000
Til fond		301 000	301 000
Voie nye toaletter			
Fra fond	0	106 419	106 419
Randesund gravplass	14 855 000	-12 355 000	2 500 000
Mva	3 000 000	-2 500 000	500 000
Til fond		12 355 000	12 355 000
Tveit gravplass	5 700 000	-4 600 000	1 100 000
Mva	1 000 000	-800 000	200 000
Til fond		4 600 000	4 600 000

Rammeavsetning			
Lund stoler	120 000	0	120 000
Hånes kontorer	1 000 000	700 000	1 700 000
Fra fond		1 171 473	1 171 473
Fra mr		100 000	100 000
Mva		600 000	600 000
Voie ventilasjon		1 493 000	1 493 000
Fra fond		769 165	769 165
Fra fond		187 964	187 964
Fra drift/disp fond		1 349 871	1 349 871
Mva		600 000	600 000
Kjøp av bil		198 000	198 000
Salg av driftsmidler		-11 000	-11 000
Styrking investeringsfond	2 380 000	-2 380 000	0
Prosjekter fra tidligere år			
Flekkerøy kirkegård			
Fra fond		200 000	200 000
Flekkerøy kirke			
Fra fond		20 000	20 000
Torridal gravplass			
Fra fond		100 000	100 000

Investeringer	B-2023	Endring	Justert B-2023
Investeringer i anleggsmidler	25 675 000	-12 659 108	13 015 892
Utgifter til lån			
Andeler KKP	600 000	-301 000	299 000
Avsetninger til fond	2 380 000	14 876 000	17 256 000
Dekning av tidligere års merforbruk			
Årets finansierungsbehov	28 655 000	1 915 892	30 570 892
Finansiering			
Bruk av lån			
Salg		11 000	11 000
Refusjoner	4 000 000	-2 100 000	1 900 000
Tilskudd til investeringer	24 655 000	100 000	24 755 000
Sum ekstern finansiering	28 655 000	-1 989 000	26 666 000
Overført fra driftsregnskapet		1 349 871	1 349 871
Bruk av avsetninger		2 555 021	2 555 021
Sum finansiering	28 655 000	1 915 892	30 570 892

Forslag til vedtak

- Kristiansand kirkelige fellesråd tar 2. Tertialrapport til orientering.*
- Budsjettet bruk av 9,9 mill. kr fra disposisjonsfond anvendes ikke.*
- Tak og spir Oddernes kirke. Prosjektet overføres i sin helhet til investering.*
 - Samlet ramme tak og spir Oddernes kirke økes med 0,5 mill. kr fra 6,0 mill. kr til 6,5 mill. kr.*
 - Fond til utbedring tak og spir Oddernes kirke benyttes med kr 4 978 049,-.*
 - Bevilgning fra riksantikvaren inngår som finansiering med 1,0 mill. kr.*
 - Rammeøkning på 0,5 mill. kr finansieres over drift hvis dette er mulig. Alternativt benyttes disposisjonsfond med inntil 0,5 mill. kr.*
- Tak og spir Tveit kirke. Prosjektet overføres i sin helhet til investering.*
 - Samlet ramme tak og spir Tveit kirke økes med 0,5 mill. kr fra 5,9 mill. kr til 6,4 mill. kr.*
 - Fond til utbedring tak og spir Tveit kirke benyttes med kr 4 883 743,-.*
 - Riksantikvaren har gitt tilsagn om finansiering av 1,0 mill. kr. Forskyvning i fremdrift kan innebære at utbetaling av beløpet først kommer i 2024. Dette kan gi behov for mellomfinansiering. Eventuell mellomfinansiering på 1,0 mill. kr finansieres over drift hvis dette er mulig. Alternativt benyttes disposisjonsfond.*
 - Rammeøkning på 0,5 mill. kr finansieres over drift hvis dette er mulig. Alternativt benyttes disposisjonsfond med 0,5 mill. kr.*

5. Voie kirke utbedring etter brann. Prosjektet har en ramme på 6,2 mill. kr. Prosjektet overføres i sin helhet til investering. Det innebærer at forsikringsoppgjør på 2,4 mill. kr samt anvendelse av disposisjonsfond med 1,349871 overføres investering. For resterende finansiering benyttes investeringsmidler og -fond, jf sak 26/23.
6. Avregning pensjon. Fond til dekning av AFP utgifter kan også benyttes til avregning pensjon. Det benyttes 2,612863. mill. kr til dekning av avregning pensjon for 2023.
7. Utjevningsfond benyttes med 0,6 mill. kr.
8. Beløp kalkulatorisk inntekt og utgift tjenesteyting parkvesenet endres dersom kommunen justerer disse.
9. Eventuelt underskudd i 2023 dekkes ved bruk av disposisjonsfond.
10. Eventuelt overskudd i 2023 avsettes til disposisjonsfond.
11. Investeringsbudsjettet justeres i samsvar med ovenstående tabeller.
12. Drifts- og investeringsbudsjett justeres ihht ovenstående vedtak.

Vedtak:

1. Kristiansand kirkelige fellesråd tar 2. Tertialrapport til orientering.
2. Budsjettert bruk av 9,9 mill. kr fra disposisjonsfond anvendes ikke.
3. Tak og spir Oddernes kirke. Prosjektet overføres i sin helhet til investering.
 - Samlet ramme tak og spir Oddernes kirke økes med 0,5 mill. kr fra 6,0 mill. kr til 6,5 mill. kr.
 - Fond til utbedring tak og spir Oddernes kirke benyttes med kr 4 978 049,-.
 - Bevilgning fra riksantikvaren inngår som finansiering med 1,0 mill. kr.
 - Rammeknning på 0,5 mill. kr finansieres over drift hvis dette er mulig. Alternativt benyttes disposisjonsfond med inntil 0,5 mill. kr.
4. Tak og spir Tveit kirke. Prosjektet overføres i sin helhet til investering.
 - Samlet ramme tak og spir Tveit kirke økes med 0,5 mill. kr fra 5,9 mill. kr til 6,4 mill. kr.
 - Fond til utbedring tak og spir Tveit kirke benyttes med kr 4 883 743,-.
 - Riksantikvaren har gitt tilsagn om finansiering av 1,0 mill. kr. Forskyvning i fremdrift kan innebære at utbetaling av beløpet først kommer i 2024. Dette kan gi behov for mellomfinansiering. Eventuell mellomfinansiering på 1,0 mill. kr finansieres over drift hvis dette er mulig. Alternativt benyttes disposisjonsfond.
 - Rammeknning på 0,5 mill. kr finansieres over drift hvis dette er mulig. Alternativt benyttes disposisjonsfond med 0,5 mill. kr.
5. Voie kirke utbedring etter brann. Prosjektet har en ramme på 6,2 mill. kr. Prosjektet overføres i sin helhet til investering. Det innebærer at forsikringsoppgjør på 2,4 mill. kr samt anvendelse av disposisjonsfond med 1,349871 overføres investering. For resterende finansiering benyttes investeringsmidler og -fond, jf sak 26/23.
6. Avregning pensjon. Fond til dekning av AFP utgifter kan også benyttes til avregning pensjon. Det benyttes 2,612863. mill. kr til dekning av avregning pensjon for 2023.
7. Utjevningsfond benyttes med 0,6 mill. kr.
8. Beløp kalkulatorisk inntekt og utgift tjenesteyting parkvesenet endres dersom kommunen justerer disse.
9. Eventuelt underskudd i 2023 dekkes ved bruk av disposisjonsfond.
10. Eventuelt overskudd i 2023 avsettes til disposisjonsfond.
11. Investeringsbudsjettet justeres i samsvar med ovenstående tabeller.
12. Drifts- og investeringsbudsjett justeres ihht ovenstående vedtak.

(Enstemmig)

Vedlegg: Rammeavsetning justert 2023

Rammeavsetning, beløp eksklusive mva		B-2023	Endring	Justert B-2023
Sum tilgang		3 500 000		
Anvendelse				
Nytt ventilasjonsanlegg Voie		1 500 000		1 493 000
Hånes kontorer				1 700 000
Kjøp av bil				187 000
Stoler Lund				120 000
Styrking investeringsfond		2 000 000		
Sum anvendelse		3 500 000	0	3 500 000

SAK 33/23	Høringssak om tilskuddsforvaltning i Den norske kirke	
Møte 21.11.2023 Kristiansand kirkelige fellesråd	Saksbehandler: Bente S. Urdal	Arkiv: 12.2

Bakgrunn og problemstilling

Rettssubjektet Den norske kirke mottar årlige bevilgninger over statsbudsjettet. Rettssubjektet fordeler deler av dette videre til bispedømmerådene som igjen fordeler deler av dette til fellesråd og sokn. Fellesrådene mottar årlige tilskudd fra bispedømmerådene til diakoni, undervisning, kirkemusikk og trosopplæring. Det er noe ulik praksis mht innretningen av tilskuddene, både mellom bispedømmer og mellom tilskuddstyper/formål. Fra Kirkemøtets side er det ønskelig å gjennomgå ordningene, og Kirkemøtet 2019 vedtok: «Kirkemøtet ber Kirkerådet gjennomgå ordningene for tilskudd til diakoni, undervisning, kirkemusikk og tilskudd til trosopplæring i tilskuddsgruppe 1B, med sikte på vedtak om samordning av regelverk og tildelingskriterier på Kirkemøtet i 2021.»

Våren 2023 ble det nedsatt et utvalg som skulle se på tilskuddsforvaltningen, jf også vedlagte høringsbrev og rapport. Mandatet innebar blant annet:

- Å foreslå prinsipper og tiltak som gir mer enhetlig praksis mellom bispedømmene, herunder forslag til felles policy for tilskuddsforvaltning i Rettssubjektet. Viktige fokusområder er roller, ansvar, forenkling og effekt av midlene.
- Vurdere hvordan man kan få størst mulig effekt av midlene.
- Vurdere om det eventuelt skal finnes unntak fra en lik praksis.
- Vurdere hvordan det kan skapes best mulig sammenheng mellom Kirkemøtets kvalifikasjonskrav, Dnks rekrutteringsstrategi og tilskudd til stillinger som omfattes av kvalifikasjonskravene.

Utvalget har vært bredt sammensatt med medlemmer både fra KA, fellesråd, stift, Rettssubjektet og Kirkerådet. Utvalget står samlet bak rapporten.

Dagens ordning i Kristiansand kirkelige fellesråd

Kristiansand fellesråd får midler til trosopplæring, diakoni og undervisning. I tillegg får Domkirken noe til kirkemusikk. Sistnevnte midler kommenteres ikke i det videre.

- Tilskudd til trosopplæring.
Bispedømmet gir årlig tilskudd til fellesrådet. Tilskuddets størrelse er beregnet av bispedømmerådet etter en fordeling per sokn. Det er svært ulike beløp fra sokn til sokn når det gjelder trosopplæringsmidler. Midlene brukes i hovedsak til stillinger. For enkelte sokn gir tilskuddet mulighet til full stilling mens for andre er beløpet så vidt lite at det ikke kan benyttes til ansettelse uten tilleggsfinansiering. Dette skyldes dels historikk med antall døpte per sokn mv samt øvrige stillingsressurser til prest og undervisning.
- Tidligere rapporterte hvert sokn på bruk av midler til bispedømmerådet, eventuelle avsetninger ble foretatt på soknenivå og det var bispedømmerådet som hadde myndighet til refordeling mellom sokn. For få år siden besluttet Dnk/bispedømmerådet at beslutning om eventuell refordeling av midlene mellom sokn skulle delegeres til fellesrådet. Fellesrådet har etter dette ansvar for forvaltning og rapportering. Eventuell avsetning skal foretas på fellesrådsnivå. Midlene er bundet til formålet. Ubenyttede midler over fem prosent medfører reduksjon i bevilgning for påfølgende år. Det er ikke anledning til å akkumulere mindreforbruk over flere år som utgjør mer enn fem prosent av årlig bevilgning. I Kristiansand er midlene som nevnt i hovedsak bundet opp til stillinger, og så langt har ikke fellesrådet refordelt midlene.
- Tilskudd til diakoni.
Bispedømmet gir årlig tilskudd til diakoni til noen sokn. Tilskuddet er spesifisert per sokn per stilling. Ingen sokn får tilskudd til mer enn anslagsvis 50 pst av stillingsutgiftene beregnet etter en standardsats, for flere er tilskuddet lavere. Dette innebærer for det første at soknet selv må bidra med betydelig egenfinansiering til diakonistillinger. Videre justeres ikke tilskuddet etter faktiske lønnsutgifter. Det medfører at et tilskudd som tilsies å dekke 50 pst av stillingsutgift i realiteten ofte dekker en lavere prosentandel. Bispedømmerådet har også ulike satser for diakonitilskudd. Midlene er bundet til det enkelte sokn, fellesrådet har ikke myndighet til omfordeling. Det rapporteres årlig på utgiftene. Eventuelle mindreforbruk skal avsettes på bundet fond og det gis tilsvarende trekk i påfølgende år. Eventuelle merforbruk dekkes ikke, men må bæres av soknet/fellesrådet. Alle midlene benyttes til lønn, det er ikke rom for dekning av kontorutgifter, kurs etc.
- Tilskudd til undervisning.
Bispedømmerådet gir årlig tilskudd til kateket i noen sokn. Tilskuddet er spesifisert per sokn per stilling. Noen sokn deler kateket. Tilskuddet er i utgangspunktet tilsagt å være 100 pst av stillingsutgiftene. Imidlertid er tilskuddet fra bispedømmerådet ikke tilstrekkelig, slik at fellesrådet i Kristiansand årlig bidrar med om lag 0,5 mill. kr til dekning av stillingsutgifter til kateketer. Som for diakoni, har ikke fellesrådet myndighet til å refordele midlene. Det rapporteres årlig på bruk av midlene, mindreforbruk skal avsettes på bundet fond og det gis tilsvarende trekk i påfølgende år. Eventuelle merforbruk dekkes ikke, men må bæres av fellesrådet. Alle midlene benyttes til lønn, det er ikke rom for kontorutgifter, kurs etc.

Vurderinger

Soknet er grunnenheten i Den norske kirke. Fellesrådet er soknets organ på kommunenivå. Fellesrådet mottar årlige tilskudd til drift og investering fra kommunen, samt tilskudd til trosopplæring, diakoni og undervisning fra Dnk/Bispedømmerådet. Ved kommunal bevilgning kreves ikke årlig rapportering, og midlene er i liten grad bundet til spesifikke formål. Dette gir fellesrådet muligheter til å prioritere midler etter egen vurdering av behov, effektiv fordeling og formålstjenlig bruk. Videre gir dette forutsigbarhet mht økonomiske rammer og mulighet for langsiktig planlegging.

Erfaringer med tilskudd fra kommune og Dnk/bispedømmerådet tilsier at det hadde vært ønskelig med tilskuddsforvaltning fra Dnk/bispedømmerådet som gav fellesrådene økt mulighet til prioritering og fordeling etter egen behovsvurdering. Dersom tilskudd til trosopplæring, diakoni og undervisning bevilges som en samlet ramme til fellesrådet hvor fellesrådet har myndighet til eventuell reprioritering ved behov, vil dette gi økte muligheter for hensiktsmessig fordeling av midler, effektiv bruk og god planlegging.

Videre er det ønskelig å se midlene samlet mht mer-/mindreforbruk. Som nevnt medfører dagens bevilgningssystem at sykefravær og/eller vakanse ofte resulterer i avkortning av midler påfølgende år. Samtidig kompenseres ikke merforbruk. I den grad faktisk kostnad er høyere enn Dnk/Bispedømmerådets standardsats, så kompenseres heller ikke dette. Dette oppleves urettferdig og lite fleksibelt. Mulighet for å se midlene under ett, kan bidra til at eventuelt mindreforbruk innen enkeltstillinger/områder kan bidra til inndekning av merforbruk/manglende kompensasjon innen andre områder. Det vil gi økt forutsigbarhet mht økonomiske ressurser samt helt andre muligheter for langsiktig planlegging og strategiske satsinger for måloppnåelse.

I dag has en grense på fem pst for avsetning innen trosopplæring før inndragning. For diakoni og undervisning inndras hele beløpet. Menighetsråd og fellesråd bør i samspill kunne prioritere mål og strategiske satsningsområder hvor en periodevis sparer opp noe midler for så å kunne benytte disse til omforente prioriteringer. En grense på fem prosent blir da svært liten mht mulighet for avsetning til satsninger, og denne bør løftes til eksempelvis 50 pst.

Når det gjelder rapportering, så innebærer dagens rapporteringssystem innhenting av omfattende regnskapsdetaljer. Dette medfører betydelig ressursbruk. Det anbefales at rapporteringen gjøres så enkel som mulig, slik at ressursene kan gå til utøvelse av aktivitet og ikke til detaljrapportering. Videre bør endring i tilskuddsordningen følges av endret rapporteringssystem. Det anbefales å i større grad legge opp til aktivitetsrapportering i stedet for detaljert regnskapsrapportering.

Dagens situasjon innebærer også forskjeller mellom bispedømmeråd både i tildelingssatser, omdisponeringsmuligheter og refusjonsgrad. Det er ønskelig med likt system for hele landet både mht tildeling, refusjonsgrad og mulighet for omdisponering. Det oppleves urettferdig at mindreforbruk medfører trekk mens merforbruk ikke dekkes. Det er også ønskelig at midlene gis som ramme hvor fellesrådene selv kan beslutte hvor de anvender ressursene.

Spørsmål i høringen

1. Kapittel 2 i rapporten presenterer statens rammer for tilskuddsforvaltningen i Den norske kirke. Har høringsinstansen kommentarer til dette kapitlet?

Kapittel 2 omhandler noe historikk mht tilskuddene. Videre presenteres dagens rammer fra staten samt retningslinjer for tilskudd. I tillegg kommer anbefalinger fra Kirkerådets trosopplæringsutvalg. Utvalget foreslår blant annet at sammenhengen mellom plan og rapportering bør styrkes og at helhetlig menighetsplan gjøres obligatorisk. Videre anbefales å utrede mulige endringer i kriteriene for tildeling av midler til fellesrådene samt ett felles fordelingssystem for kirkelig undervisning og læring der kateketstillinger inngår i ordningen. Mindreforbruk bør i større grad kunne avsettes for større satsinger og mer langsiktighet i arbeidet med kirkelig undervisning og læring. Tilskuddet bør sees uavhengig av andre inntektskilder og sendes fellesrådsnivået for hensiktsmessig ressursutnyttning. Stillingsandelene bør være minimum 50 pst for å forhindre at det blir for mange små stillinger.

Forslag til uttalelse:

Kristiansand kirkelige fellesråd mener at tilskudd til trosopplæring, undervisning (kateketer) og diakoni bør sees under ett og gis som et rammetilskudd. For å bidra til best mulig ressursutnyttelse bør tilskuddet gå til soknets organ på kommunenivå (fellesrådet). Midlene bør være bundet men kunne omdisponeres mellom formålene trosopplæring, undervisning og diakoni samt mellom sokn slik det enkelte fellesråd finner å kunne utnytte midlene på best mulig måte. Eventuelle ubrukte midler avsettes bundet fond. Grense for fond økes til 50 pst. for å muliggjøre større strategiske satsninger og prioriteringer.

Stillingsstørrelse bør kunne avgjøres på fellesrådsnivå.

Når det gjelder rapportering anbefales i utgangspunktet aktivitetsrapportering etter strategiske satsinger og mål. Dersom regnskapsrapportering likevel blir benyttet, bør rapportering skje for samlet anvendelse på fellesrådsnivå - ikke på soknenivå eller per stilling. Rapportering ift andre finansieringskilder anbefales å utgå.

2. Kapittel 3 i rapporten presenterer dagens tilskuddsforvaltning i korte trekk. Har høringsinstansen kommentarer til dette kapitlet?

To modeller omtales: Trosopplæringen og diakoni/kateket.

Trosopplæringsmodellen innebærer at biskopen godkjenner plan for arbeidet, midlene tildeles som ramme og det rapporteres årlig på aktivitet. Videre rapporteres regnskapsmessig per år, og utbetaling foretas etter fjorårets rapportering. Eventuelt inndras midler ved mindreforbruk over fem prosent. Bispedømmerådene tildeler midlene og fellesrådet forvalter dem.

Modellen som brukes for diakoni og kateket innebærer tildeling per stilling.

Bispedømmerådene tildeler, og fellesrådet forvalter midlene. Det må rapporteres årlig per stilling og mindreforbruk trekkes inn.

Erfaringer tilsier at bispedømmene håndterer dette på ulike måter. Videre kan det gis forskjellige tilskuddssatser til samme formål innen samme bispedømme. Det er også forskjell på refusjonsgrader. Noen bispedømmer refunderer stillingskostnadene fullt ut mens andre kun gir tilskudd ihht tildelingen.

Rapporteringen som kreves er laget som et standardskjema. Imidlertid er dette skjemaet ikke i overenstemmelse med fellesrådenes regnskapsoppsett, noe som gjør rapporteringen administrativt krevende.

Vurderinger

Under avsnitt «Vurderinger» anbefales at tilskudd til kateket, diakoni og trosopplæring gis som samlet rammetilskudd til fellesrådene. En slik modell vil ikke gi inndragning av midler til bispedømmerådene som kan benyttes til prosjekter/satsinger etter søknad. Midler til dette bør prioriteres på andre måter, og sikre jevnere nivå på bispedømmerådets midler til satsinger.

Forslag til uttalelse:

Kristiansand kirkelige fellesråd mener at bispedømmerådene må ha lik praksis mht tilskuddstildeling og forvaltning. Modell hvor tilskudd gis som rammetilskudd for trosopplæring, katekettilskudd og diakonitilskudd samlet, anbefales. Rapporteringssystem anbefales forenklet til rapportering på aktivitetsnivå og ikke regnskapsrapportering. Dersom en likevel skal ha regnskapsrapportering, bør denne være samlet, jf punkt 1.

3. Kapittel 4 i rapporten presenterer internrevisor i rettssubjektet Den norske kirke sin vurdering av dagens tilskuddsforvaltning. Har høringsinstansen kommentarer til dette kapitlet

I rapporten fremgår at det er signaler fra internrevisor på at rettssubjektet kan få utfordringer med å vise at tilskuddet er brukt etter formålet. Internrevisor har årlig tilsynsbesøk til 5 fellesråd og 2 bispedømmeråd. Internrevisor mener tilsynsbesøkene bør økes til 10 pst ved at hvert bispedømmeråd med assistanse fra felles økonomienhet har tilsynsbesøk til 10 pst av fellesrådene i sitt bispedømme.

Vurderinger

Erfaringer i Kristiansand kirkelige fellesråd tilsier at med så vidt omfattende detaljrapportering som bispedømmerådet krever i dag, så anses dokumentasjon på at tilskuddene er brukt etter formålet godt ivaretatt. I dagens modell anses behov for økt tilsyn ikke nødvendig. Dersom tilskuddsmodellen endres til rammebevilgning med aktivitetsrapportering kan det være formålstjenlig med økt tilsyn.

Forslag til uttalelse:

Kristiansand kirkelige fellesråd mener at dagens rapporteringsmodell er for omfattende og detaljert. Dagens modell gir ikke behov for økt tilsyn. Ved omlegging til samlet rammetilskudd for trosopplæring, kateket og diakoni, samt tilhørende aktivitetsrapportering kan økt tilsyn være formålstjenlig.

4. Kapittel 5 i rapporten presenterer tilgrensende problemstillinger til tilskuddsforvaltningen i Den norske kirke. Har høringsinstansen kommentarer til dette kapitlet?

Kirkemøtet vedtok i KM 10/22 blant annet: «I det videre arbeidet skal det utarbeides felles rammeverk, strategier, politikk og systemer for å legge til rette for enhetlig og effektiv forvaltning og sammenheng i hele trossamfunnet.» Også tilskuddsforvaltningen bør innrettes slik at innretningen av denne bidrar til å realisere dette vedtaket. I samme sak vedtok også kirkemøtet at «Biskopens tilsyn skal styrkes og ledelsen tydeliggjøres, uten at biskopen skal utøve arbeidsgivers styringsrett på samme måte som i dag», at bispedømmerådets rolle som strategisk lederorgan i bispedømmet skal styrkes, og at «Det bør stimuleres til etablering av samarbeid mellom fellesråd som ønsker det, i tett kontakt med de berørte kommuner.»

I dag kreves trosopplæringsplan og biskopens godkjenning av denne for utbetaling av trosopplæringstilskudd. Det samme kreves ikke for diakoner, kateketer og kirkemusikk. Dette gir ulik praksis mht de ulike faggruppene. Innføring av «Kirka vår – samlet plan for arbeidet i soknet» gir muligheter for å finne en praksis for biskopens rolle ift menighetens samlede plan. Skal biskop eller bispedømmeråd godkjenne samlet plan eller ikke?

Vurderinger

I det ovenstående har en anbefalt økt grad av delegasjon til soknets organ på kommunenivå (fellesrådet). Videre har en anbefalt at bevilgning gis samlet som rammebevilgning og at rapportering forenkles til aktivitetsrapportering. Ifht kirkeordningens § 12, 2. ledd skal «Menighetsrådet ha ansvar for at kirkelig undervisning, kirkemusikk og diakoni innarbeides og utvikles i soknet.» Soknet er grunnenheten i Den norske kirke, og menighetsrådet har ansvar for å vekke og nære det kristne livet i soknet. Dette innebærer at menighetsrådene har et relativt omfattende ansvar. Det er ønskelig at delegasjon av ansvar henger sammen med myndighet, og det anbefales derfor at menighetsrådenes planer ikke krever godkjenning av biskopen. Godkjenning av biskopen innebærer svekkelse av menighetsrådenes autonomi, noe som ikke er ønskelig. Imidlertid skal biskopen fortsatt ha tilsynsmyndighet, og i den forbindelse kan biskopen når det er ønskelig, gå gjennom soknets planer og aktiviteter.

Bevilgning, delegasjon og rapportering må henge sammen. Utarbeidelse av samlet plan, høy grad av delegasjon mht bevilgning og aktivitetsrapportering gir en god mulighet for oppfølging av hvorvidt ressursene brukes formålstjenlig.

Forslag til uttalelse:

Kristiansand kirkelige fellesråd anbefaler samlet rammebevilgning for trosopplæring, undervisning og diakoni, samt aktivitetsrapportering. Videre anbefales at Menighetsrådene utarbeider samlet plan for arbeidet i kirka. Menighetsrådenes ansvar, myndighet og autonomi ønskes opprettholdt. Det anbefales derfor at samlet plan ikke krever godkjenning av biskopen, men at biskopen utøver tilsynsmyndighet ved behov.

5. Kapittel 6 beskriver modellene som utvalget vurderer som aktuelle: Aktivitetsmodellen og stillingsmodellen. Hvilken av de to modellene mener høringsinstansen er å foretrekke?

	Stillingsmodellen
X	Aktivitetsmodellen

6. Har høringsinstansen kommentarer til utvalgets utforming av aktivitetsmodellen?

Modellen bygger på dagens praksis mht trosopplæringstilskudd. Tanken er at tilskuddsgiver gjennom plan og rapportering sikrer at tilskuddet brukes til de riktige aktivitetene. I denne modellen må menighetsrådene opprette plan for aktiviteter for at fellesrådet skal få utbetalt tilskudd. Planen godkjennes av biskop eller bispedømmeråd. Etter hvert kalenderår skal det rapporteres på gjennomførte aktiviteter målt opp mot plan, og det gjennomføres en samtale mellom bispedømmeråd og menighetsråd/fellesråd om bruk av tilskuddet. Bispedømmerådet kan øke eller redusere tilskuddet slik bispedømmerådet i dag vurderer fordelingen av presteressurser i bispedømmet.

Modellen legger vurderingen av plassering av stillinger på fellesrådsnivå. Fellesrådene får ikke tilskudd ihht ansattes kvalifikasjoner. Fellesrådet er ansvarlig for at menighetene rapporterer i «Kirka vår». Tilskuddet trekkes ikke tilbake så lenge det benyttes til aktiviteter etter formålet. Dersom aktivitetene ikke tilsvarer tilskuddet kan det reduseres. Fellesrådet skal utarbeide regnskapsrapportering med prosjektkode for rapportering i etterkant. Akkumulasjon i enkeltår bør kunne utgjøre inntil 50 pst for gjennomføring av ekstrasatsinger. Det bør være felles nasjonal praksis på hvor mye som maksimalt kan gå til dekning av administrasjon, og 5 pst foreslås.

Forslag til uttalelse:

Aktivitetsmodellen vurderes som en bedre løsning enn stillingsmodellen. Generelt anbefales samlet bevilgning for trosopplæring, undervisning og diakoni, jf også punkt 1.

7. Har høringsinstansen kommentarer til det som utvalget har pekt på som konsekvenser av aktivitetsmodellen?

Modellen vurderes i utredningen å gi mindre mindreforbruk som følge av at midlene knyttes til aktivitet. Det vurderes som lettere å gjennomføre enkeltoppdrag. Bispedømmerådet styrkes som strategisk organ fordi rådet kan omdisponere tilskudd fra fellesråd hvor det skapes lite aktivitet til fellesråd hvor det skapes mye aktivitet per krone. Videre innebærer modellen større frihet for fellesrådet. Rapportering på aktiviteter vurderes å gi tilstrekkelig kontroll med tilskuddet. Tilskuddsforvaltningen stimulerer ikke til å oppfylle kvalifikasjonskravene. Modellen sies å innebære mindre administrasjon men samtidig mer administrasjon på bispedømmenivå ved at bispedømmerådet skal ha årlige samtaler med fellesrådene. Forutsigbarheten for fellesrådene økes.

Vurderinger

Økt forutsigbarhet sammen med økt mulighet for prioritering og aktivitetsrapportering vurderes som positivt. Når det gjelder kvalifikasjonskrav vurderes krav om måloppnåelse å bidra til oppfyllelse av kvalifikasjonskrav.

Forslag til uttalelse:

Aktivitetsmodellens konsekvenser vurderes i hovedsak som positive. Kristiansand kirkelige fellesråd anbefaler at også diakoni innlemmes i aktivitetsmodellen, jf også punkt 1.

8. Har høringsinstansen kommentarer til utvalgets utforming av stillingsmodellen?

Modellen bygger på dagens praksis for tilskudd til diakon- og katekestillinger. Bispedømmerådet avgjør hvor det skal gis tilskudd til stillinger. For diakonstillinger avhenger bispedømmerådets vurdering av at fellesrådet stiller med minst 50 pst finansiering. Tanken er at dette skal sikre kvalifiserte medarbeidere i lokalkirken og at aktiviteten er opp til lokalkirken.

Tilskudd kan gis enten knyttet til reelle utgifter eller ved bruk av fordelingsnøkkel koblet til kvalifikasjonskrav. Modellen kan utvides til å inkludere noe kontorutgifter. Bruk av fordelingsnøkkel forventes å gi økt forutsigbarhet for rettssubjektet. Ved vakanser trekkes mindreforbruket inn. Vakans over 24 måneder vil medføre at stillingen gis til annet fellesråd. Ved manglende lokal finansiering bør fristen være 12 måneder.

Forslag til uttalelse:

Kristiansand kirkelige fellesråd mener at stillingsmodellen innebærer ineffektiv anvendelse av ressurser ved detaljstyring av stillinger og midler per sokn. Det er ikke ønskelig å videreføre denne praksisen.

9. Har høringsinstansen kommentarer til det som utvalget har pekt på som konsekvenser av stillingsmodellen?

Det vurderes at stillingsmodellen innebærer at bispedømmerådet opprettholdes og styrkes som strategisk organ. Videre hevdes at modellen følger opp Kirkemøtets kvalifikasjonskrav og at fellesrådene ved stillingsmodellen i større grad stimuleres til å tilsette medarbeidere som oppfyller kvalifikasjonskravene fordi fellesrådet da ikke selv må dekke lønnskostnader utover tilskuddet. Modellen innebærer ikke forenkling, og innebærer videreføring av dagens praksis med tilbakebetaling av mindreforbruk. Modellen gir bispedømmet mulighet til å følge opp stillingsandeler, men reduserer ikke administrasjonen i rettssubjektet. Dette krever også to årlige rapporteringer og derved økt administrasjon sett i forhold til dagens situasjon.

Vurderinger

Det hevdes at modellen medfører at fellesrådet i større grad stimuleres til å tilsette medarbeidere som oppfyller kvalifikasjonskravene fordi fellesrådet da ikke selv må dekke lønnskostnader utover tilskuddet. Dette medfører ikke riktighet. Fellesrådet i Kristiansand må i dag bruke om lag 0,5 mill. kr til kateketer utover tilskudd fra bispedømmerådet. Når det gjelder diakoni må menighetsrådene i dag dekke opp lønnskostnader da tilskuddet i hovedsak dekker opp mindre prosentandel av stillingsutgiftene enn hva det tilsies å gjøre.

Forslag til uttalelse:

Kristiansand kirkelige fellesråd mener at stillingsmodellen innebærer økt administrasjon, rapportering og detaljstyring. Det er ikke ønskelig. Fellesrådet ønsker forenkling og redusert detaljstyring. Det må påpekes at både fellesråd og menighetsråd også i dagens situasjon må bruke av egne midler for å dekke opp stillingsutgifter utover tilskudd fra bispedømmerådet.

10. Kapittel 6 beskriver videre modelluavhengige elementer. Utvalget foreslår at «Kirka vår – samlet plan for arbeidet i soknet» brukes som verktøy for plan og rapportering på tilskudd. Har høringsinstansen kommentarer til dette forslaget?

Det foreslås å utfase trosopplæringsverktøyet og å innføre samlet rapportering i «Kirka vår». Rapporten skal være mindre detaljert men samlet plan må være opprettet for å få ut betalt tilskudd. I denne sammenheng ønskes innføring av årlig samtale med fellesrådet om bruken av tilskuddet, og internrevisor skal gjennomføre tilsynsbesøk til et utvalg av råd hvert år. Strategiske midler til bispedømmerådene må sikres på andre måter enn i dag. Dagens fordeling av tilskudd til de ulike bispedømmeråd må videreføres da det meste av midlene er bundet i stillinger. Midler til trosopplæring og undervisning foreslås å sees under ett. Katekestillinger må også sees i sammenheng med prestestillinger. Tildelingsbrevet skal være likt for alle bispedømmeråd. Det foreslås å innføre felles regnskapsrapporteringsfrist 30. april og at tilskuddet reduseres med 20 pst for hver påbegynte måned etter dette.

Vurderinger

Utfasing av trosopplæringsverktøyet og innføring av plan og rapportering i «Kirka vår» vurderes som positivt i den grad verktøyet oppleves som forenklet og mindre detaljert. Imidlertid krever dette at planverktøyet også utvikles til å omfatte uthenting av rapporter og aggregerte data på fellesrådsnivå. Det er også vesentlig at innføring av planverktøy omfatter opplæring både på fellesråds- og soknenivå.

Det er fornuftig å innføre en annen innretning på strategiske midler til bispedømmerådene da dagens ordning medfører incentiver til inndragning av midler ved vakanse. Videreføring av tilskudd til de enkelte bispedømmerådene vurderes som helt nødvendig da midlene i fellesrådene er bundet opp i faste stillinger.

I dag has begrensede midler til både trosopplæring, undervisning og diakoni. I den grad midler kan sees i sammenheng, vil det være positivt og gi økt handlingsrom. Etterspørselen etter diakoner er også høyere enn hva tilskuddene gir muligheter for, og innlemming av dette tilskuddet i samme ordning ville vært positivt.

Likt tildelingsbrev vil i større grad enn i dag innebære likebehandling og det vurderes som svært ønskelig.

Forslag til uttalelse:

Fellesrådet støtter at trosopplæringstilskudd og katekettilskudd sees under ett, og ber om at også tilskudd til diakoni innlemmes i dette. Det er ønskelig at tilskudd gis på fellesrådsnivå som rammetilskudd, og at det legges opp til rammerapportering på fellesrådsnivå.

Forenkling og reduksjon av detaljnivå mht planverktøy støttes.

Ens praksis mht tildelingsbrev og rapportering støttes.

11. Blant modelluavhengige elementer foreslås også at bispedømmerådet gjennomfører årlig samtale med fellesrådet om bruken av tilskuddet. Har høringsinstansen kommentarer til dette forslaget?

Det er ønskelig med forenkling og vesentlig at administrativ ressursbruk holdes på et så lavt nivå som mulig både for bispedømmerådet og fellesrådet. I utgangspunktet er fellesrådet kritisk til innføring av tiltak som medfører økt ressursbruk både for bispedømmerådet og for fellesrådet. Samtaler mellom bispedømmeråd og fellesråd vedrørende bruken av tilskuddet vurderes som positivt, men det er en forutsetning at dette ikke krever økt ressursramme. Det bør være et mål både for bispedømmerådet og for fellesrådet at ressursinnsatsen på administrativt nivå bør være så lav som mulig slik at ressursene i størst mulig grad kan benyttes til aktiviteter på soknenivå. Bispedømmerådet må derfor ha mulighet til å vurdere eventuell møtefrekvens etter egen behovsvurdering.

Forslag til uttalelse:

Kristiansand kirkelige fellesråd er kritiske til innføring av tiltak som medfører økt ressursbruk både for fellesrådet og bispedømmerådet. Det er ønskelig med så høy grad av forenkling som mulig. Samtale mellom bispedømmeråd og fellesråd vurderes i utgangspunktet som positivt, men det er en forutsetning at dette ikke krever økt ressursinnsats. Ressursene bør i størst mulig grad benyttes til aktiviteter på soknenivå. Bispedømmerådet bør derfor ha mulighet til å vurdere eventuell møtefrekvens etter egen behovsvurdering.

12. Blant modelluavhengige elementer foreslår utvalget en modell hvor alt mindreforbruk samles, og hvor bispedømmerådene får beregnet hver sin pott til strategiske satsinger. Dette for å sikre at bispedømmerådene ved inngangen til hvert år vet hvor mye strategiske midler de har til rådighet. Har høringsinstansen kommentarer til dette forslaget?

Forslag til uttalelse:

Kristiansand kirkelige fellesråd er positive til at mindreforbruk samles og at bispedømmerådene får beregnet hver sin pott til strategiske satsinger.

13. Utvalget foreslår videre at fellesrådenes rapporteringsfrist er 30. april, og at tilskuddet reduseres med 20% for hver påbegynt måned etter dette. Har høringsinstansen kommentarer til dette forslaget?

Vurderinger

Dagens praksis viser at mange sokn/fellesråd ikke har revisorgodkjent regnskap per 30. april. Det vil være synd om det medfører trekk i bevilgning. Frist 1. juli foreslås. Videre er trekk på 20 pst per måned svært høyt. Dersom trekk skal innføres ved sen rapportering bør dette være dersom det ikke er rapportert ved utgangen av året.

Forslag til uttalelse:

Kristiansand kirkelige fellesråd mener at fristen på 30. april er for knapp og foreslår rapporteringsfrist 1. juli. Eventuell reduksjon av tilskudd bør ikke skje før i påfølgende år.

14. Har høringsinstansen innspill til hvordan tilskuddsforvaltningen kan stimulere til samarbeid mellom fellesråd?

Vurderinger

Samarbeid mellom fellesråd kan i mange sammenhenger være ønskelig. For å stimulere til dette foreslås for det første mulighet for å søke på ekstramidler/prosjektmidler til forsøksprosjekter mht samarbeid mellom fellesråd. Videre foreslås igjen at tildeling gis som rammetilskudd, og at ved søknad kan midlene også være overskridende mellom fellesråd.

Forslag til uttalelse:

Kristiansand kirkelige fellesråd mener at mulighet for å søke på prosjektmidler til samarbeidstiltak kan stimulere til samarbeid mellom fellesråd. Etter søknad bør også tildeling kunne gis som overskridende rammetilskudd mellom fellesråd.

15. Har høringsinstansen andre kommentarer til rapporten?

Rapport fra utvalg for tilskuddsforvaltning nevner, i tillegg til aktivitetsmodellen og stillingsmodellen, også to andre modeller; frihetsmodellen og kontrollmodellen. Frihetsmodellen beskrives slik: «Det er også mulig å tenke seg en modell som kun innebærer overføring av en ramme til hvert fellesråd, med minimal oppfølging utover regnskapsrapport. Dette kan ligne praksis i mange kommuner, hvor kommunen i liten grad krever rapporter om hvordan fellesrådet har brukt tilskuddet fra kommunen.»

Vurderinger

Det vurderes som ønskelig at frihetsmodellen burde vært med i det videre. Rammefinansiering ville medført mindre byråkrati både for fellesråd og bispedømmeråd. En slik modell ville basert seg på høy grad av tillit mellom bispedømmeråd og menighetsråd/fellesråd. I dag has en slik grad av tillit mellom fellesråd og kommune, hvor finansiering gis som rammetilskudd uten detaljrapportering. Det er liten grunn til å tro at menighetsråd/fellesråd ville bruke midler fra bispedømmeråd til andre formål enn tildelingen tilsier. Det anbefales derfor at også denne modellen vurderes.

Forslag til uttalelse:

Kristiansand kirkelige fellesråd støtter rammefinansiering hvor tilskudd til trosopplæring, undervisning (kateketer) og diakoni sees under ett på fellesrådsnivå. Frihetsmodellen bør være med i vurderingen i det videre arbeid.

Fellesrådet anbefaler at graden av rapportering og kontroll er så lav som mulig, da dette binder opp ressurser unødig. Kommunen tildeler midler (rammefinansiering) og krever ingen form for detaljrapportering, hverken på aktivitet eller regnskap. Bispedømmerrådet bør kunne ha samme tillit til fellesråd/menighetsråd. Dersom bispedømmerrådet likevel skal ha rapportering bør dette foregå på rammenivå. Informasjon om aktiviteter bør være tilstrekkelig og detaljrapporter på regnskap bør unngås.

Merk at fellesrådet i økende grad finansierer deler av stillingsutgifter som følge av underfinansiering fra bispedømmerrådet. Dette er ikke en bærekraftig utvikling på sikt. Det er derfor behov for å redusere graden av byråkrati og administrasjon både på fellesrådsnivå og på bispedømmenivå gjennom økt grad av delegasjon, tillit, redusert detaljstyring, kontroll og detaljrapportering.

Forslag til vedtak

Fellesrådet gir sin tilslutning til ovenstående forslag til uttalelse.

Vedtak:

Fellesrådet gir sin tilslutning til ovenstående forslag til uttalelse.

(Enstemmig)

Vedlegg

Brev: Høring om tilskuddsforvaltning i Den norske kirke
Rapport fra utvalg for tilskuddsforvaltning